

NÜKLEER SANTRAL ALDATMACASI

Ömürhan SOYSAL

EMO Ankara Üyesi Örgütlenme Sekreteri
omurhan.soysal@emo.org.tr

Yaklaşık 38 yıl önce başladı Türkiye'nin Nükleer Santral macerası. Yaşam itibarıyla aklımda kalan tek kare: Ekranlardan pik pik sırttan bir bakan, elinde bir bardak çay, fonda Çernobil ve Kâzım'ın gülümseyen masum yüzü. Bir de nedenini daha sonradan anlayabileceğim, okullarda yerli malı haftasında ücretsiz dağıtılan fındıklar. Aslında nedeni oldukça basit: Coğrafik özelliği yüzünden Çernobil'e yakın ülkelerden biri olan Türkiye'nin kuzeyindeki Karadeniz'de üretilen ne varsa Avrupa ve diğer ülkeler tarafından reddedilmiş, devlet te elinde kalan mahsulleri iç piyasada tüketmeyi tercih etmişti. Gözünde sürekli yeşil dolar simgeleri beliren Kapitalizm zarar riskini önlemek adına bu coğrafyanın insanlarını denek olarak kullanmıştı. Yıllar ilerledikçe anlamı ıldı radyasyonun etkileri. O zamanlar böylesi bir tehlikeye inanmayanlardan bazıları haksızlıklarının mahcubiyetiyle sessiz kalırken bazıları da Nükleer Santral zııvalığını bilimsel zeminlere oturtmaya çalışıyorlar.

Resmi Yalanlar

ABD güdümlü AKP hükümeti, diyet borcunu ödemeye başladı. Kıtidar olabilmesi için çok uluslu şirketlere verdiği sözleri tutmak için «acil eylem plân»larını uygulamaya koydu. Kendi yalanlarını meşrulaştırmak için de «bilimsel» zııvalıklarını, kurulması plânlanan Nükleer Santral ihalelerine katılan patronların gazeteleriyle duyurmaya girişti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler Türkiye'nin enerji mevzusundaki dışa bağımlılığını önlemek için Nükleer Santraller sayesinde 5000 megavatlık enerji hedeflediklerini söylüyor. İnşaat garip yanı Nükleer Santrallerden sağlanacak enerji Türkiye'nin 2020'deki enerji ihtiyacının sadece

%5'ine tekabül ediyor. Öyleyse biz de yine onların argümanlarını kullanarak soralım:

1-Türkiye'deki dağıtım hatlarından ve kaçaktan kaynaklanan kayıplar %20'ler seviyesinde. Nükleer Santrallerden elde edeceğimiz enerji yine bu hatlarla taşınırsa, yine kayıplar olmayacak mı? Yani ihtiyacımızın %5'ini karşılayacak Nükleer Santrallerde üretilen enerjinin %1'i yine kayıplara gidecek ve biz ihtiyacımızın %4'ünü Nükleer Santrallerden elde edeceğiz. Yok eder Nükleer Santraller kurulurken dağıtım hatları da yenilenecek ve kaçaklar önlenecekse Nükleer Santrallere ne gerek var?

2-Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) Başkanı Oktay Çakıroğlu, Türkiye'deki uranyum rezervinin 9.000 ton¹ olduğunu söylüyor. Bu miktar 1500 MWe kapasitesindeki bir enerjinin üretilebilmesi demektir. Öyleyse hükümetin hedeflediği 5000 megavata ulaşmak için yaklaşık 35.000 ton uranyuma daha ihtiyaç var. Hani Nükleer Santraller dışa bağımlılığı engelleyecekti? Bu uranyumu yoktan var edemeyeceğimize göre söz verdiğimiz hangi Nükleer Santral lobilerinden temin edeceksiniz?

3-Yine TAEK Başkanı aynı açıklamasında bir Nükleer Santral maliyeti hesabı yapıyor ve 1000-1800 \$/KW gibi bir rakam veriyor². Hükümet 5000 MW hedeflediğine göre 5-9 milyar \$ Türkiye'de kurulacak Nükleer Santraller için harcanacak. IMF'nin direktifleriyle devletteki harcamaları kısma adına kendi vatandaşlarının sağlığını GSS yasasıyla özel şirketlere devreden AKP bir çırpıda 9 milyar \$'ı Nükleer Santral lobilerine verecek. Bu AKP'nin «ilahi adaleti» midir?

4-Türkiye'de kurulması plânlanan Nükleer Santrallerdeki reaktörler 3. nesil. Yani oldukça ilkel bir teknoloji. Peki 3. nesil reaktörlerin ticari ömrü ne kadardır?

5-Nükleer Santrallerin sadece teknolojik olarak geriliği de değil, reaksiyonlar sonucu ortaya çıkan atıkları da başlı başına bela. Nükleeri savunan çevreler bu konuda son teknolojinin kullanılacağını söylüyor. Çok değil, 2-3 sene kadar önce, Almanya'nın nükleer atıklarını toplayan Fransa artık atık almaya cesaretini söylemediğinde Almanya birbirine girdi. Siz hangi teknolojiden söz ediyorsunuz?

Gördüğünüz gibi Nükleer Santrallere karşı çıkmak için derin bilgilere ihtiyaç yok. Basit bir bakkal hesabıyla bile bu işin altında bir çapano lu yattığı görülebilir.

MESLEK ODALARI VE NÜKLEER KARŞI PLATFORM (NKP)

Sekreteryasını Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO'nun) üstlendiği NKP bu konuda en net tavrı koyan ve ciddi bir emek sarfeden oluşumdur. En son 10 Haziran 2006'da Milli Kütüphane'de TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu (KK) tarafından düzenlenen ve NKP'nin de içinde yer aldığı geniş kesimler tarafından tartışılma ortamı yaratan "Nükleer Santraller ve Türkiye" başlıklı sempozyumda da NKP bileşenleri bir kez daha haykırdı: "Türkiye Nükleer Çöplük Olmayacak!"

Fizik Mühendisleri Odası (FMO) her ne kadar bu konuda direndiyse de TMMOB dik duruşundan taviz vermeyerek Nükleer Santral karşıtı tavrını deklare etmiştir. Çünkü bu konu dar meslekçi anlayışı bir kenara bırakın, insani anlamda ödün verilmeyecek kadar hassas bir konudur.

Kâzım'lar Ölmesin...

Bir üretim plânlamasında yapılan risk analizi sonucu elde edilen risk oranının düşük olması riskin ortadan kalkmasına tekabül etmez. Kaldı ki nükleer gibi akası olmayan bir konuda %1 risk bile oldukça fazla can kaybına yol açabilir. Bu yüzden sadece üniversitelerimizin ilgili bölümleri ve bu bölümlerden mezun olanların kaydolduğu meslek odaları değil, toplumun tüm kesimleri Nükleer Santral karşıtı mücadelede yer almalıdır. Özellikle üniversitemiz bu konunun bilimsel kulvarında rehber vazifesi görerek insanları yönlendirmelidir ve unutulmamalıdır ki: Bilim dediğiniz şey insanlığın yararına değilse, atın çöpe gitsin. Gerçi tam da bu noktada, iki yıl önceki 1 Mayıs'a katılan "Atık Kâğıt Çöpleri"nin sözü aklıma geliyor: "Kapitalizmi çöpe atmayın. Bize de yaramaz". Tebihte hata olmaz. "Kapitalizm" yerine "Bilim" sözcüğü de ki iyeye göre tercih edilebilir, bilim Kapitalizm'e hizmet ettiğini sürece.

İnsani duyarlılığı yitirmeyi hâlâ yitirmedikimizin tezahürüydü Kâzım'a duyulan sevgi. Çünkü biz Kâzım ve onun gibileri, insanlığı sevdiğimiz dünyalara bildirdik. Ve bu sevgiyi asla nükleer reaksiyonlara sokmayacağız.

¹ Standard, Ekonomik ve Teknik Dergi, Mart 2006, Sayf: 22

² a.g.y., Sayf: 21

